

CAPITOLUL 1

Primăvara a venit mai devreme în anul acela pe terasele înalte de deasupra canionului nostru. Pădurile de *piñon*¹ s-au scuturat de stratul de omăt în luna căprioarei. Vânturile calde au topit zăpada, iar pe sub copaci s-a strâns apă albastră ce-a început să se scurgă pe lunci și prin *barrancas*² adânci. Departe, spre nord, unde pereții de piatră ai canionului sunt atât de apropiați că-i poți atinge cu mâinile desfăcute, apele s-au unit și au luat-o spre sud, spre Spider Rock și Lost Sheep Mountain, făcând un cot mare și trecând în cele din urmă pe lângă satul nostru.

Ziua în care au venit apele a fost o zi minunată.

Am auzit primele sunete ce le vesteau venirea noptea, trează fiind. La început a fost o șoptă, ca o pală de vânt ce trece printre cocenii uscați din lanul nostru de porumb. După un timp, sunetul a început să semene cu cel al picioarelor unor războinici care dansează. Apoi s-a transformat într-un vuiet care a zguduit pământul. De-abia așteptam să răsară soarele.

¹ „Pin“, în lb. spaniolă în original (n. red.).

² „Defileuri“, în lb. spaniolă în original (n. red.).

Când s-a ivit prima geană de lumină, m-am repezit afară să văd cum curge râul. Tata, mama și sora mea, Lapana, mai văzuseră multe primăveri timpurii, așa că dormeau.

Stăteam singură în livadă, unde creșteau piersicile. Era un miracol. Ieri nu vedeai nimic în afară de copaci golași și întinderi vaste de nisip galben. Peste noapte, totul se schimbă. Copacii începuseră să înmugurească și nisipul era acoperit de apa albastră curgătoare.

Îmi venea să cânt. Voiam să sar și să dansez de bucurie, cu toate astea am stat liniștită și am privit cum curge râul printre copacii verzi de bumbac, căci știam că aduce ghinion să fii atât de fericit. Zeilor nu le place să-ți arăți fericirea și-i pedepsesc pe cei care nu le dau ascultare. Mi-au pedepsit fratele. Au permis trăsnetului să-l lovească pe când se întorcea acasă de la vânătoare. Fratele meu omorâse un cerb cu coarne cu șase ramificații și cânta pentru că era primul cerb cu șase ramificații ucis în vara aceea. Trăsnetul l-a lovit și l-a omorât.

Cu gândul la fratele meu, am rămas liniștită. Nimeni nu și-ar fi putut da seama cum mă simțeam. Cu toate astea, îmi era greu. Îmi era foarte greu, pentru că acum, că venise primăvara, aveam din nou ocazia să mân oile pe cărarea cea lungă spre terasă.

Le mai mânasem acolo o dată, cu un an în urmă, în ziua în care începuseră să curgă apele. Dar fusese un moment prost pentru mine. M-am gândit la primăvara aceea. Nu mai era atât de greu să stau calmă și să mă gândesc la asta.

Primăvara trecută urcam fericită cărarea, în sunet de tălângi, iar oile albe, cu blana lor de iarnă, tânjeau să ajungă la pășunea primăvărată. În momentul în care am ieșit de pe cărare, m-am bucurat să le văd împrăștiate pe luncă și păscând primele fire de iarbă, de parcă n-ar mai fi mâncat în viața lor.

A fost distractiv toată dimineața și o parte din după-amiază. Apoi au apărut nori albi, care, după un timp, s-au făcut negri. Atunci ar fi trebuit să plec din luncă și să mân turma la vale, spre casă. Asta ar fi trebuit să fac, așa cum știe orice păstor adevărat. Ce am făcut a fost greșit. Am rămas, gândindu-mă că norii negri vor dispărea sau că, dacă va veni furtuna, va fi mică.

Furtuna n-a fost una mică. La început doar a plouat și am mânat turma într-o dumbravă de plopi ca s-o feresc de vântul care se făcuse rece. Apoi a început să ningă.

Nu-mi mai fusese niciodată frică, sau poate o singură dată. Mi-a fost frică odată, când l-am văzut pe bunicul, care murise de mult, plimbându-se. Era noapte, la fel ca în primăvara trecută, cu zăpadă, și bătea un vânt rece. El a ieșit dintre copaci și dintre fulgii care cădeau și s-a îndreptat spre mine, spunându-mi pe nume.

Asta s-a întâmplat pe când aveam zece ani. Acum, că aveam paisprezece, n-ar fi trebuit să mă tem, dar degeaba. M-am gândit ce cald trebuie să fi fost în casa noastră, care avea pereți groși de pământ și o ușă atât de micuță că trebuia să te târăști pe coate și pe genunchi ca să intri. Oile erau în siguranță la adăpostul

plopilor. N-aveau cum să înhete cu blana lor groasă și dimineață mă puteam întoarce.

Le-am lăsat acolo și am coborât pe cărare. La baza canionului nu ninge. M-am târât pe ușă. Tata, mama și sora mea, care stăteau în jurul focului, s-au uitat la mine – la picioarele mele murdare, la hainele ude și la părul meu lung, acoperit de zăpadă. Și-au dat seama că ceva nu era în regulă.

Lapana, sora mea, a spus:

— Am văzut cum s-au adunat norii de furtună pe terasă.

Lapana avea doar cu doi ani mai mult ca mine, dar vorbea de parcă ar fi fost cu zece ani mai mare.

— Credeam că te vei întoarce acasă înainte de furtună, a spus tata.

— Unde sunt oile? a întrebat mama.

Se gândea la oi, pentru că erau ale ei. În tribul Navaho, din care fac parte, majoritatea oilor aparțin femeilor. Nu-i de mirare, așadar, că prima dată s-a gândit la oi.

— Sunt în siguranță, am spus.

— Unde? a întrebat Lapana.

— Am ciulit urechile, a spus mama, dar nu aud tălângi de oi.

Cu toții și-au dat seama că lăsasem oile pe terasă, deși nu știau de ce.

— Oile sunt în dumbrava de ploi, am spus.

— Le-ai lăsat acolo pentru că te-ai speriat, a zis Lapana. Te-a speriat furtuna.

Mama n-a spus nimic. S-a ridicat de lângă foc, a luat două pături și și-a pus una pe umeri, dându-mi-o mie pe cealaltă. A ieșit, iar eu am urmat-o.

Descântec pentru lună

Am traversat pârâul și am urcat pe cărare. Pe terasă încă ninge, dar oile erau în siguranță, ascunse în umbra de plopi. Am curățat un petic de pământ și ne-am așezat lângă ele, apoi ne-am învelit în pături. A fost o noapte lungă, căci mama nu mi-a vorbit.

N-a vorbit nici la venirea dimineții, când am mânăturma pe cărare și peste pârâu, până în staul. N-a mai vorbit niciodată despre noaptea aceea, dar tot restul primăverii și vara și toamna nu m-a mai lăsat să duc turma pe terasă.

Acum primăvara venise din nou. De-abia așteptam să se trezească mama ca s-o pot întreba de oi.

CAPITOLUL 2

N-a trebuit să aștept mult și nu era nevoie să-i spun mamei că venise din nou primăvara și că voiam să duc oile pe terasă. N-a fost nevoie să mai spun nici că în zilele scurse între cele două primăveri învățasem că un păstor nu-și părăsește turma pentru a se pune pe sine la adăpost, fie că-i vorba de furtuni, de animale sălbatice sau de orice altă pricină. Mă aștepta la poarta staulului când m-am întors de la râu.

— Iarba e mai bună în sud, dincolo de dumbrava de plop, a spus ea. E încă apoasă și rară, dar oile se vor bucura de ea după ce au mâncat *mesquite*¹ toată iarna.

Mi-a dat o bucată de carne uscată de căprioară să mănânc la prânz și a așteptat să mân oile din staul, peste râu. Când am ajuns la cărare, mi-a făcut cu mâna.

Cărarea spre terasă e abruptă și trece pe lângă o vale împădurită, apoi șerpuiește o vreme. E singura cale de ieșire din canion pe o bucată de două leghe. Oamenii noștri o folosesc când pleacă în recunoaștere

¹ Denumire generică pentru mai multe specii de arbori pitici întâlniți în zonele deșertice din sudul și sud-vestul Statelor Unite și din nordul Mexicului (n. tr.).

sau când merg la vânătoare. Deoarece cărarea e abruptă, e ușor de apărat dacă războinicii de la Apus vin să ne atace canionul.

Am ajuns la terasă când soarele era de-o suliță pe cer spre Răsărit, cu mult înainte să ajungă și celelalte fete din satul nostru, lucru care mi-a plăcut. Oile smulgeau iarba scurtă, iar câinele stătea și se uita cum pe cărare venea Căprioara Albă cu turma ei. Am zâmbit și am întâmpinat-o, acesta fiind dreptul meu pentru că ajunsesem prima pe terasă. Am zâmbit amândouă și am salutat-o pe Pasărea-care-aleargă, care a sosit doar când cea mai mare parte a ierbii din lunca sudică fusese păscută.

Dar la prânz am mâncat împreună toate trei în timp ce turmele noastre pășteau.

— Ai auzit, a întrebat Pasărea-care-aleargă, că gemenii sunt bolnavi?

— Ei sunt mereu bolnavi, a răspuns Căprioara Albă.

— N-au niciun pic de forță, a spus Pasărea-care-aleargă. Ar fi mai înțelept să existe doar unul dintre gemeni, nu amândoi. Nu e suficientă forță să le ajungă la amândoi.

— Ți-ar plăcea să ai gemeni când o să te măriți? m-a întrebat Căprioara Albă.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, am spus, evitând adevărul.

— Se gândește întruna la asta, a spus Pasărea-care-aleargă.

— E prea slabă ca să aibă gemeni, a adăugat Căprioara Albă.

— E slabă pentru că nu mănâncă nimic, a zis Pasărea-care-aleargă.

Glumeau pe seama mea. Nu sunt slabă și mănânc mult. Soră-mea zice că mănânc ca un bărbat. Dar noi glumim așa tot timpul. Numai ieri, tata a primit un cal nou. Când i-a sărit în spate și s-a plimbat mândru de colo colo, ca să se dea mare, unchiul meu a râs.

— Atingi pământul cu picioarele, a spus el. Fie picioarele noului tău cal sunt prea scurte, fie picioarele tale, dragă frate, sunt prea lungi.

Ne place să glumim așa unii cu ceilalți, astfel că nu m-am supărat pentru ce au spus cele două prietene despre mine. M-am gândit la o replică usturătoare, dar înainte să apuc să vorbesc, Pasărea-care-aleargă a zis:

— E posibil ca prietena noastră să nu se căsătorească niciodată. Cine vrea o fată cu brațele ca niște bețe?

— O, a spus Căprioara Albă, e posibil ca vreun amărât s-o ia de nevastă. Va vedea că mănâncă puțin și va crede că nu contează dacă-i amărât sau nu.

— Și mai probabil, va vedea că mama ei are multe oi, a adăugat Pasărea-care-aleargă.

— Da, majoritatea tinerilor visează la soacre cu multe oi, a spus Căprioara Albă.

— Dar nu cred că Băiat Înalt e genul ăsta de visător, a zis Pasărea-care-aleargă.

Eram o fetiță sănătoasă și eram pricepută la țesut, dar nu eram frumoasă ca prietenele mele. Mulți credeau că singurul motiv pentru care părinții lui Băiat Înalt voiau să-l căsătorească cu mine era faptul că mama avea multe oi.

— Nu contează ce cred alții, a spus Căprioara Albă. Băiat Înalt se va căsători cu ea doar pentru că e frumoasă și ascultătoare.

— Și mănâncă atât de puțin, a adăugat Pasărea-care-aleargă.

Oile mele pășteau în apropiere. Am ascultat cum retezau iarba lungă cu dinții. M-am uitat în sus la cerul albastru și am ascultat susurul apei curgătoare. Prietenele mele așteptau un răspuns. Voiau să vorbesc despre Băiat Înalt, care de dimineață urma să plece spre Apus cu luptătorii noștri.

Căprioara Albă s-a impacientat când a văzut că tac.

— Băiat Înalt e foarte curajos, a spus ea.

— Uneori prea curajos, a spus Pasărea-care-aleargă.

Mă îmboldeau să vorbesc, dar am rămas mută. M-am ridicat și am prins o oaie care se îndepărta și am mânat-o înapoi în turmă. Când m-am așezat la loc, prietenele mele șușoteau ceva. Se purtau de parcă nu eram acolo.

— În ținutul tribului Ute, fetele sunt frumoase, a spus Căprioara Albă. Am auzit de la tata și de la frații mei care au fost acolo.

— Așa e, a confirmat Pasărea-care-aleargă. Odată am văzut o fată de-acolo. Deși eram mică, n-am uitat-o.

— Poate că Băiat Înalt va aduce una acasă, a spus Căprioara Albă.

— Tot ce se poate, a răspuns Pasărea-care-aleargă.

Mi-am ridicat genunchii sub bărbie și mi-am pus capul pe ei, privind turmele care pășteau. După o vreme i-am zis Căprioarei Albe:

— Trei dintre oile tale s-au îndepărtat.

SCOT O'DELL

Părării-care-aleargă i-am spus:

— Una dintre oile tale mănâncă buruieni otrăvitoare.

Apoi m-am simțit mai bine.